

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/28/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200310
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200310.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: B. A., nar. XX. S. XXXX, bytom P. S. XXXX/XX, Z., právne zast. Mgr. Marcelom Lesňákom, advokátom so sídlom Murgašova 87/6, Poprad, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 23. februára 2018, č. XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. februára 2019, č.k. 4Sa/9/2018-81, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. februára 2019, č.k. 4Sa/9/2018-81, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 4Sa/9/2018-81 zo dňa 26. februára 2019 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 23. februára 2018, č. XXX XXX XXXX X (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“). Uvedeným rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. novembra 2017, ktorým zamietla podľa § 70 ods. 1 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 26. októbra 2017, keď podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad zo dňa 26. októbra 2017 žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom miera jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na 20 %.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že na základe podaného odvolania bol zdravotný stav

žalobcu opätovne posúdený posudkovými lekármi sociálneho poistenia, organizačných zložiek žalovanej, a to 09. januára 2018 a 24. januára 2018 so zhodným posudkovým záverom, že žalobca nie je invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Uviedli, že z predloženej lekárskej dokumentácie vyplýva, že žalobca je od roku 1999 v sledovaní na endokrinologických pracoviskách pre poruchu endokrinného systému, pri hypoplazii, hypofýzy. V endokrinologických vyšetreniach Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Ľubochni v rokoch 2012 až 2018 je žalobca kontrolovaný hlavne ambulantnou formou. V rokoch 2015, 2017 a 2018 bol zdravotný stav žalobcu kontrolovaný hospitalizačnou formou, na základe ktorej bolo konštatované, že ide o ochorenie typu panhypopituitarizmu s centrálnym hypokarticismom, centrálnym hypogonadizmom, centrálnou hypotyreózou a hyposomatotropizmus, ktoré sú na substituenej liečbe, ktorá je celoživotná, dlhodobo dobre kompenzovaná, zdravotný stav žalobcu je stabilizovaný, nikdy nebol hospitalizovaný pre adrenálnu krízu, bez pracovnej neschopnosti je od roku 2012 s dobrým pracovným zaradením. K námietke žalobcu, že nočné zmeny sú pre neho stresom, posudkoví lekári uviedli, že ani počas nich nedošlo od roku 2013 ku adrenálnej kríze. Tento zdravotný stav žalobcu a hypopituitarizmus dospelých s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu odôvodňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 %. Žalobca má telesnú výšku 178 cm, ktorá je normálna a nejedná sa o nanizmus z nedostatku rastového hormónu, ďalej je prítomný bolestivý vertebrogénny syndróm na podklade degeneratívnych zmien stavcov a platničiek chrbtice stavcov, získané deformácie chrbtice (ľahká skolióza a kyfóza), osteoporóza je nepotvrdená, bez deficitu nervového systému je potvrdené opakovanými neurologickými vyšetreniami. Hepatopatia a žľzníkové kamene sú v nepravidelnom sledovaní gastroenterológa, len prechodne zvýšením hepatálnych testov a dlhoročnou normalizáciou hepatálnych testov, toho času bez kontrol a bez liečby. K žalobcom namietanej zvýšenej telesnej hmotnosti posudkoví lekári uviedli, že táto nedosahuje patologickú BMI nad 40, hyperinzulinémie laboratórny ukazovateľ, bez cukrovky. Žalobca bol v rámci pracovného zaradenia vyšetrený psychológom, ktorý skonštatoval priemerný intelekt, bez závažných povahových zmien, bez nutnosti psychiatrickej liečby. Iné zdravotné postihnutia nepodmieňujú percentuálne zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a teda celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 20 %.

3. V odvolacom konaní bolo lekáskymi správami z Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Ľubochni zo dňa 14. júla 2016 a od 27. februára 2017 do 3. marca 2017, lekáskou správou z RTG vyšetrenia chrbtice zo dňa 09. augusta 2017, lekáskou správou z neurologického vyšetrenia Neurologickej ambulancie v Poprade zo dňa 26. apríla 2017, lekáskou prepúšťacou správou z hospitalizácie v Národnom endokrinologickom a diabetologickom ústave v Ľubochni zo dňa 12. januára 2018 a vlastným vyšetrením žalobcu posudkovým lekárom sociálneho poistenia žalovanej preukázané, že rozhodujúce zdravotnému postihnutiu - endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, postihnutia hypofýzy, hypopituitarizmus dospelých (insuficiencia predného laloka hypofýzy, Simmondsova kachexia, Sheehanov syndróm, posthypofyzektomický syndróm) s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu, pri dobrej hormonálnej substitúcii podľa kapitoly IV, položka 7.1, písm. a) prílohy č. 4 k zákonu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 % (z rozpätia od 10 % do 20 %). Za iné zdravotné postihnutia žalobcu, t.j. bolesti chrbtice v driekovej časti, bez útlaku nervových štruktúr, hepatopatia, žľzníkové kamene v predchorbí, posudkový lekár zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. nepriznal.

4. Krajský súd poukázal na § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého pre rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. A rovnako tak poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9So/246/2016 zo dňa 28. marca 2018.

5. Krajský súd uviedol, že ak by došlo k zmene zdravotného stavu v dôsledku jeho zhoršenia, môže žalobca opätovne požiadať žalovanú o preskúmanie poklesu schopnosti alebo zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a stanovenie novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Novšie lekárske nálezy môžu byť podkladom pre podanie opätovnej žiadosti o invalidný dôchodok. S

poukazom na § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. zdravotný stav žalobcu bol posúdený posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne, pobočky aj ústredia, posudkoví lekári sa zaoberali zdravotnými poškodeniami žalobcu, ich dlhodobosťou a vplyvom na jeho zárobkovú činnosť a dospeli k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie nepodmieňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Z tohto dôvodu nebolo nutné dať vypracovať znalecký posudok znalcom z odboru endokrinológie.

6. Krajský súd poukázal na to, že nemôže vysloviť právny názor, podľa akej kapitoly, akého oddielu alebo odseku a akého písmena je potrebné žalobcu posudzovať, nakoľko v zmysle § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia a podľa odseku 2 písm. d) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobitnej účasti poistenca alebo poškodeného. Podľa prílohy č. 4 zákona, kapitola IV. endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, položka 7.1. hypopituitarizmus dospelých (insuficiencia predného laloka hypofýzy, Simmonsova kachexia, Shehanov syndróm, posthypofyzektomický syndróm), písm. a) s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu pri dobrej hormonálnej substitúcii podmieňuje 10 až 20 % mieru schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

7. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 168 SSP, tak, že účastníkom konania náhradu trov nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP kasačnú sťažnosť. Uviedol v nej, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad a posudkový lekár žalovanej zhodne za rozhodujúce zdravotné postihnutie u žalobcu stanovili hypopituitarizmus dospelých, s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu, pri dobrej hormonálnej substitúcii. Príloha č. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. v kapitole VI. upravuje endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok. Súčasne v tejto kapitole sú uvedené všeobecné posudkové zásady, podľa ktorých miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pri poruchách látkovej výmeny a žliaz s vnútornou sekréciou závisí od dôsledkov týchto porúch. Odchýlky od normy v laboratórnych hodnotách nepodmieňujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti. Pod položkou 7 je uvedené postihnutie hypofýzy, položka 7.1. je uvedený hypopituitarizmus dospelých (insuficiencia predného laloka hypofýzy, Simmonsova kachexia, Sheehanov syndróm, posthypofyzektomický syndróm), pod písm. a) s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu, pri dobrej hormonálnej substitúcii s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 10 - 20 %, pod písm. b) s ťažkým obmedzením výkonnosti organizmu pri substitučnej hormonálnej liečbe s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 - 80 %.

9. Z posudkov je nepochybné, že žalobca ako podklad na posúdenie zdravotného stavu pre účely invalidity predložil aj ambulantnú správu a hospitalizačnú správu Národného endokrinologického a diabetologického ústavu zo dňa 28. júla 2011, kde okrem iného sa konštatuje, že žalobca je dispenzarizovaný na uvedenom pracovisku s tam uvedenými diagnózami, v rámci idiopatického (v.s. vrodeného) panhypopituitarizmu, z interného endokrinologického hľadiska ide o stav s nepriaznivou prognózou vzhľadom na trvalý panhypopituitarizmus a potrebou doživotnej hormonálnej substitučnej liečby, hypotyreózy, hypogonadizmu, hyposomatotropizmu a hypokorticismu, ktorá napriek tomu (ďalej je nečitateľný text na fotokópii), dávkou glukokortikoidov v záťažových situáciách pre riziko adrenálnej krízy s potrebou kontroly metabolického stavu (dyslipidémia, hyperinzulinémia) a dopadov na cieľové orgány, najmä kardiovaskulárny aparát. Na základe vyššie uvedeného sa jedná o invalidného pacienta s výrazne limitovanými možnosťami fyzickej a psychickej záťaže pri doživotnej substitučnej liečbe. Obdobný záver o výrazne limitovanej možnosti fyzickej a psychickej záťaže u navrhovateľa vyplýva aj z hospitalizačnej správy Národného endokrinologického a diabetologického ústavu zo dňa 29. marca 2017, kde je okrem iného doslovne uvedené: „...jedná sa o trvalé poškodenie bez perspektívy zlepšenia a hodnotíme ako závažný stav so zníženou pracovnou schopnosťou.“

10. Ak teda pri vypracovávaní posudkov posudkoví lekári sa dôsledne so závermi ambulantnej správy a hospitalizačnej správy Národného endokrinologického a diabetologického ústavu dôsledne a presvedčivo nevysporiadali a bez akejkoľvek argumentácie prakticky uvedené závery negovali, posudky sú nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené. Z judikátov súdov jednoznačne vyplýva, že ak posudky sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia žalovanej, potom musia zodpovedať kritériám upraveným v § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. Ak sa posudkoví lekári nestotožnili so závermi odborného pracoviska, že vzhľadom na zdravotné postihnutie žalobcu u neho nejde o výrazné obmedzenie fyzickej a psychickej záťaže, potom tento záver mali náležite a presvedčivo odôvodniť. Uvedenými porušeniami zákona sa krajský súd v rozsudku nezaoberal, pričom tieto je potrebné považovať za vážny nedostatok konania pred krajským súdom, ktoré zakladajú viaceré dôvody na zrušenie kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku.

11. Podľa názoru žalobcu bol krajský súd povinný zrušiť žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, keď z rozhodnutia nie je možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností zistiť, ako žalovaná dospela k miere poklesu pracovnej schopnosti vo výške 20 %, ani dôvod, prečo sa komplexne nevysporiadala so všetkými diagnózami, ktorými žalobca trpí, čo platí aj pre rozhodnutie krajského súdu. Žalovaná ani krajský súd sa vôbec nezaoberali, ani nevyhodnotili zistenia a popis zdravotného stavu žalobcu uvedeným v lekárskejších správach Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Lubochni zo dňa 14.07.2016, zo dňa 28.07.2011 a od 27.02.2017 do 03.03.2017 a 27.03.2017, lekárskou správou z RTG vyšetrenia chrbtice zo dňa 09.08.2017, lekárskou správou z Neurologickej ambulancie v Poprade zo dňa 26.04.2017, lekárskou prepúšťacou správou z hospitalizácie Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Lubochni zo dňa 12.01.2018, z ktorých jednoznačne vyplýva, že u žalobcu ide o trvalé poškodenie bez perspektívy zlepšenia a jeho zdravotný stav bol vyhodnotený ako závažný so zníženou pracovnou schopnosťou s tým, že ide o trvalé poškodenie zdravia a rovnako, že ide o pacienta s výrazne limitovanými možnosťami fyzickej a psychickej záťaže.

12. Žalobca zdôraznil, že krajský súd v rozsudku žiadny právny názor nezaujal a súdne preskúmanie na základe správnej žaloby sa obmedzuje len na opis skutkového stavu tak, ako ho prezentovala žalovaná. Krajský súd sa tak so žalobnými dôvodmi nevysporiadal dostatočne na to, aby bolo možné jeho rozhodnutie považovať za preskúmateľné. Súd v závere uvádza, že fyzická osoba, ktorá si uplatnila nárok na výplatu dávky, je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu spôsobom určeným žalovanou v rámci dokazovania a v rámci dokazovania je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Uvedené je potrebné považovať za nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, nakoľko samotnou podstatou správneho súdnictva je preskúmať zákonnosť konania pred orgánom verejnej správy a poskytnúť ochranu právam fyzickej osoby. Krajský súd je povinný dbať na ochranu zákonnosti konania správneho orgánu. Krajský súd ako dôvod, prečo sa nezaoberal tvrdeniami žalobcu v rozsudku, uviedol, že posudkový lekár je jediný oprávnený na posudzovanie pracovnej schopnosti na účely nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 a nasl. zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené oprávnenie však neznamená arbitrárnosť a neomylnosť rozhodovania posudkového lekára, ktorý je v pracovnom pomere so žalovanou a nie je súdnym znalcom. Posudkový lekár je povinný uviesť všetky skutočnosti a úvahy, ktorými sa viedol pri hodnotení dôkazov a tento postup musí byť preskúmateľný, ako aj samotné rozhodnutie správneho orgánu.

13. K poukazovaniu krajským súdom na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9So/246/2016 zo dňa 28. marca 2018 žalobca uviedol, že práve z dôvodu, že posudok posudkového lekára je v jednoznačnom rozpore s podkladmi a zároveň sa žalovaná s týmito podkladmi nedostatočne vysporiadala s ohľadom na v nich uvedené posúdenie zdravotného stavu žalobcu, predovšetkým lekárskejšími a hospitalizačnými správami Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Lubochni, z ktorých sa pri jeho vyhotovení malo vychádzať, mal krajský súd vykonať dokazovanie formou znaleckého dokazovania z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Endokrinológia.

14. V rozpore s princípmi konania pred správnym súdom krajský súd nevykonal dokazovanie v žalobcom naznačenom smere, neposkytol ochranu jeho právu na zákonné konanie o nároku na invalidný dôchodok, ktorému predchádza zistenie skutočného stavu veci, čím rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu pri takto závažnom porušení ustanovení o konaní obsiahnutom v zák. č. 461/2003 Z. z. pred správnym orgánom.

15. Žalobca mal za to, že vydaný rozsudok krajského súdu je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov (zásad) materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty, a princípu predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť (vzísť) z bezprávia a nespravodlivosti. Postup krajského súdu, ako aj žalovanej pri vypracúvaní protokolu bol príliš formalistický vzhľadom k závažnosti dôsledkov, ktoré pre žalobcu z lekárskeho posudku vyplývajú.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej a žalobcovi priznáva náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

17. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že uvedené dôvody sú neopodstatnené. Stotožnila sa s právnym názorom krajského súdu, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie správneho súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení, preto si správny súd nemôže urobiť o tejto odbornej lekárskej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti, a ktorý sa vyporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia, pričom žalobca môže z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu požiadať príslušnú pobočku žalovanej novou žiadosťou o priznanie invalidného dôchodku.

18. V zmysle uvedeného žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená.

20. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. júla 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

21. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil

účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

23. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

24. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

25. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou v rámci administratívneho konania o zamietnutí žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok.

26. Podľa § 139 ods. 2 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

27. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

28. Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

29. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 139 ods. 2 SSP, dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 6/03 zo dňa 13. marca 2003).

30. Kasačný súd v súvislosti s problematikou odôvodnenia súdneho rozhodnutia zároveň poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 825/2016 zo dňa 28. februára 2017, v ktorom ústavný súd konštatoval, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

31. Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

32. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, lebo sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

33. Po dôkladnom preskúmaní kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku, kasačný súd skonštatoval, že krajský súd svoje rozhodnutie náležitým a dostatočne presvedčivým spôsobom neodôvodnil. Žalobca namietal, že posudkoví lekári riadne neposúdili jeho zdravotné ťažkosti, keď sa nevysporiadali s lekárskymi správami z NEDÚ Ľubochňa, z ktorých vyplýva, že má výrazne limitované možnosti fyzickej a psychickej záťaže pri doživotnej substitučnej liečbe.

34. Pokiaľ žalobca tvrdil, že posudkoví lekári vôbec nevenovali pozornosť záverom o jeho limitovaných možnostiach fyzickej a psychickej záťaže, príp. zníženej pracovnej schopnosti, bolo povinnosťou krajského súdu na túto námietku reagovať a dôsledne skúmať, či jeho zdravotný stav bol riadne posúdený.

35. V ďalšom konaní bude preto úlohou krajského súdu zadovážiť si nový posudok o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť, v ktorom posudkový lekár, prípadne znalec, podrobne zdôvodní stanovenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia aj s poukazom na lekárske správy z NEDÚ Ľubochňa, resp. na ich závery o vážnom zdravotnom stave žalobcu, ako aj s prihliadnutím na ďalšie, žalobcom predložené lekárske nálezy.

36. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SPP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní krajský súd bude postupovať v naznačenom smere, vec opätovne preskúma, vysporiada sa s argumentáciou žalobcu a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní.

37. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SPP).

38. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.